

adapttest

Kaasrahanud
Euroopa Liit

Alam-Pedja Ika-I paikneva Soosaare taastamisala seire tulemuste tutvustus

J.-O. Salm, L. Keerberg, L.
Remm, U. Sellis, I. Hiiesalu,
E. Soomets-Alver,
M. Kohv

30.10.2025

adapttest

adaptest

SOOSAARE RABA 70 AASTA LUGU

Soosaare soo
turbakaevanduseta

1950

sohu on rajatud
turbakaevandus

1966

mahajäetud
turbakaevandus
ehk jääksoo enne
taastamistööd;
sootaimestik ei ole
taastunud

2014

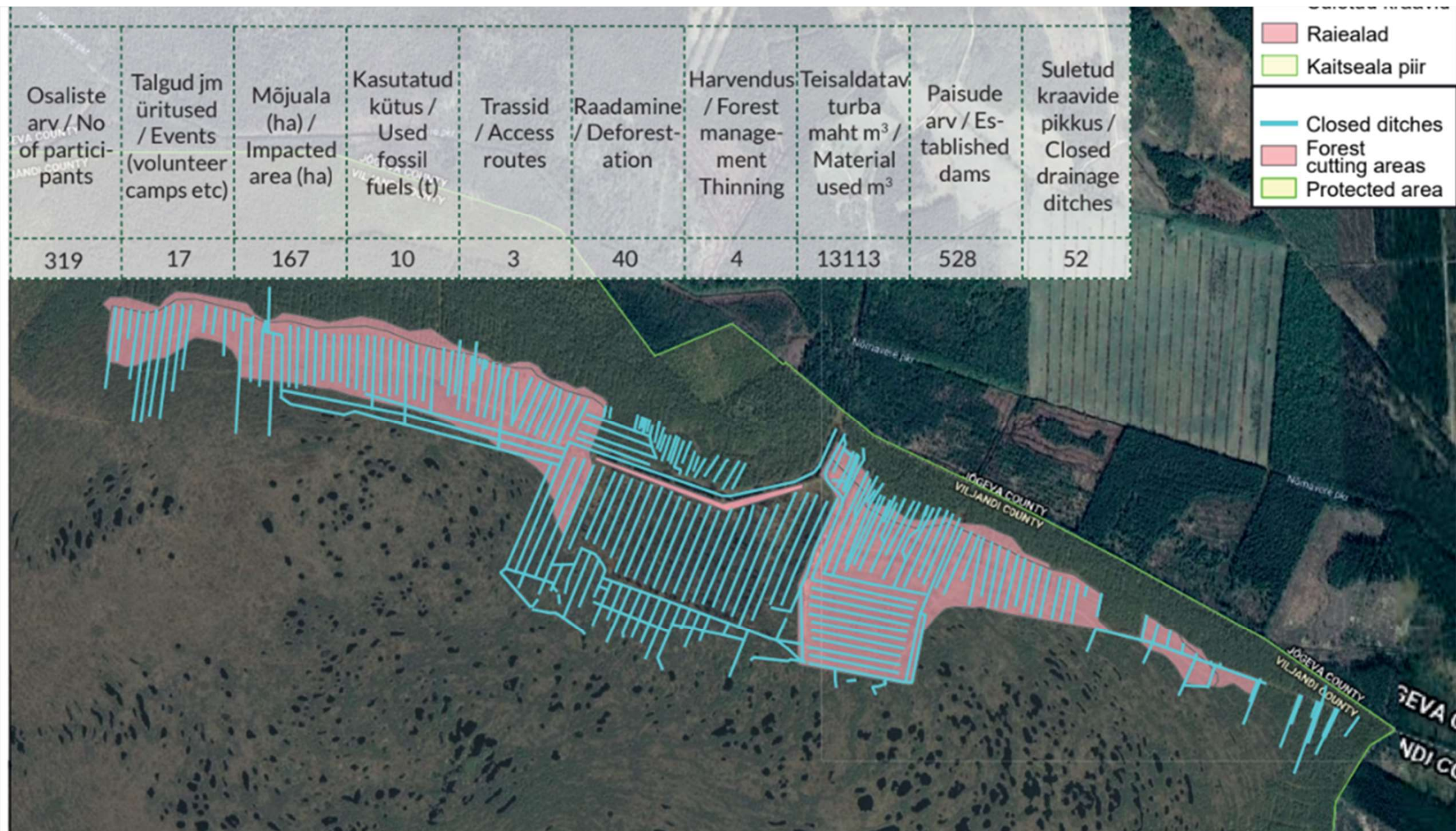

jääksoo kaks aastat
peale taastamistööd;
sootaimestik hakkab
tasapisi taastuma

2020

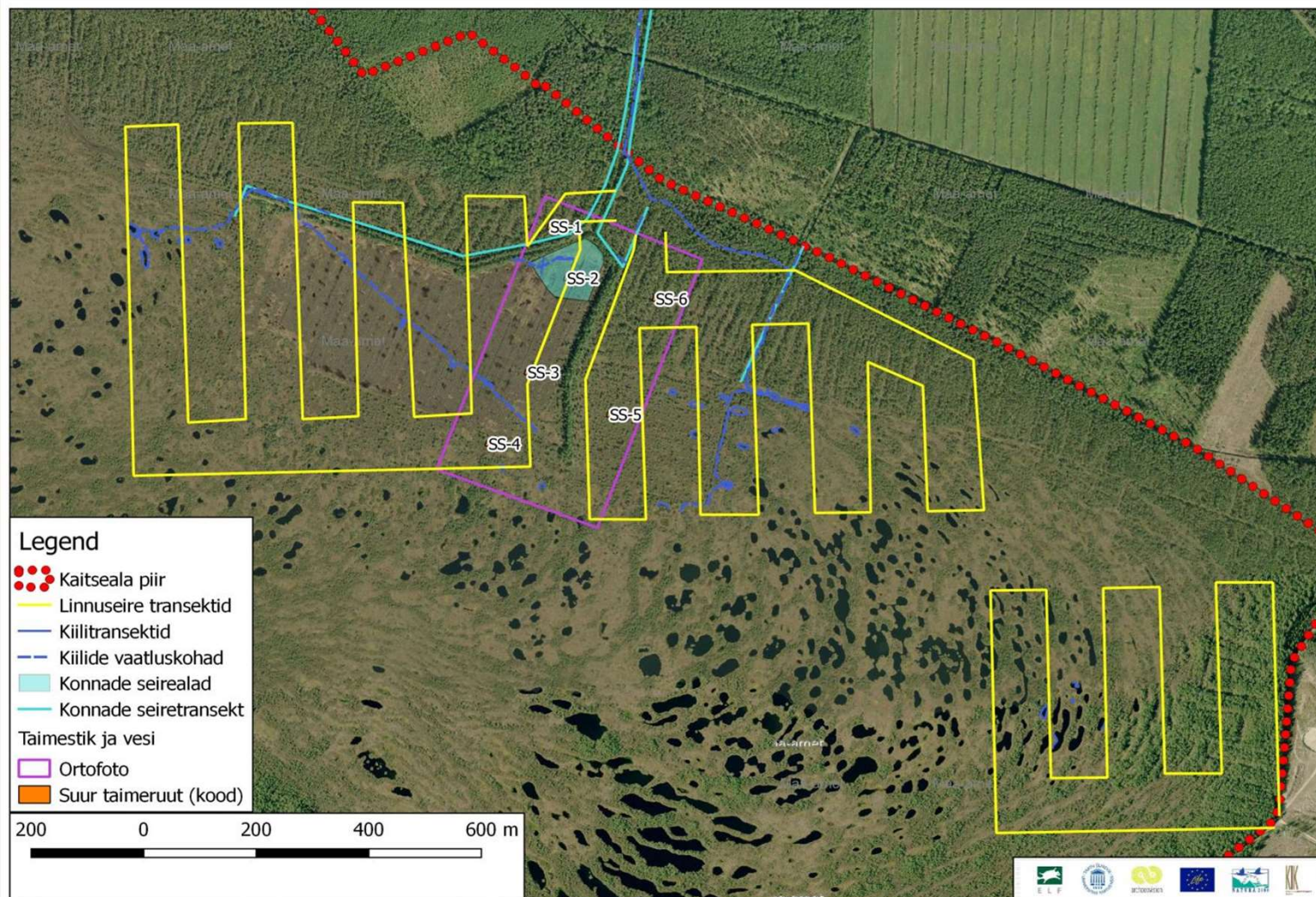
Kõik esitatud ortofotod pärinevad Maa-ameti kaardiserverist.

adaptest

adaptest

Taimkate – seire maapinnal

Indrek Hiiesalu

2018 vs. 2025

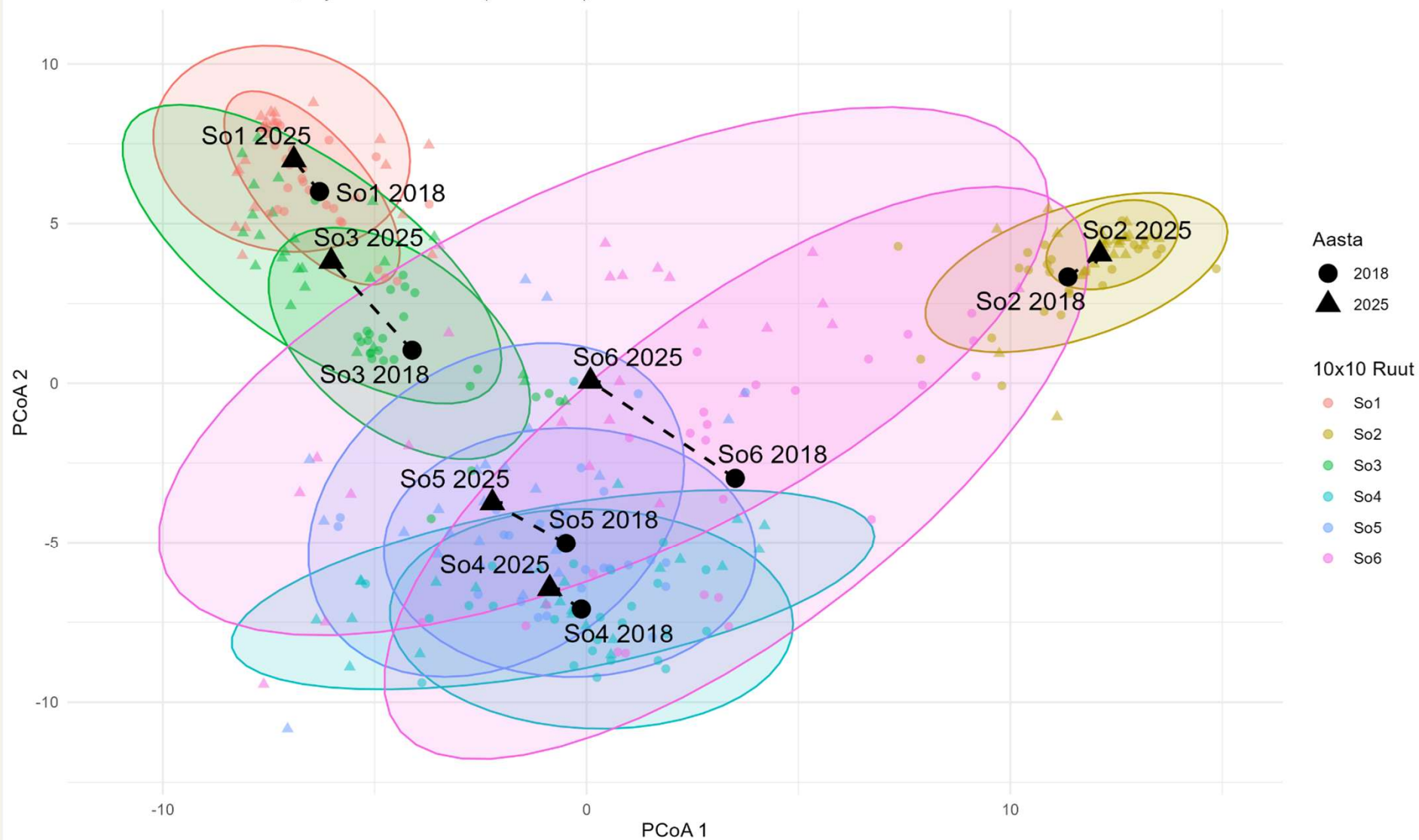
10m x 10m ruutudes

Peakomponentanalüüs - Taimekoosluse muutus: 2m x 2m alamruutudes; ellipsid 95% usalduspiirid

Värv tähistab 10x10 ruutu, kuju tähistab aastat (2018/2025)

Taimerühmade katvuste muutused

10x10 ruudu keskmine ktavus %	Ruut 2 - Kõdusoomets			Ruut 6 - Pätsturba lõikamise ala			Ruut 1 - põhjapoolne feesturbaväli			Ruut 3 - lõunapoolne freesturbaväli			Ruut 5 - Ettevalmistusala freesimiseks			Ruut 4 - freesturbaväljaga külgnev raba			Kokku - ruutude keskmine muutus		
seire aasta	2018	2025	Δ t	2018	2025	Δ t	2018	2025	Δ t	2018	2025	Δ t	2018	2025	Δ t	2018	2025	Δ t	2018	2015	Δ t
vesi	0	0	0	0	0	0	0	2	2	20	0	-19	4	13	10	1	1	0	4	3	-1
paljas pinnas	0	0	0	3	0	-3	21	1	-20	41	17	-24	3	0	-3	0	0	0	11	3	-8
samblikud	1	0	-1	11	0	-11	0	0	0	13	9	-4	4	0	-3	9	7	-2	6	3	-4
turbasamblad	0,2	0,4	0,2	11	24	13	0,1	0,3	0,3	0,1	0,0	-0,1	23	38	15	30	36	6	11	16	6
teised samblad	81	84	3	43	21	-23	10	1	-9	1	1	0	18	13	-4	18	18	0	29	23	-5
nokkhein	0	0	0	0	0	0	15	58	43	0	22	21	0	0	0	0	0	0	3	13	11
villpea	0	1	1	1	37	36	20	22	2	5	10	5	3	31	27	1	1	1	5	17	12
pohl	18	4	-14	0	0	0	2	0	-2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	-3
mustikas	43	59	15	5	1	-4	2	0	-2	0	0	0	0,3	0,2	0	0	0	0	8	10	2
sinikas	3	15	12	2	18	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	6	5
johvikas	0	0	0	0,2	0,3	0,1	0	0	0	0,2	0,3	0,1	0,1	0,9	0,8	0,3	0,3	-0,1	0,1	0,3	0,1
teised kanarbikulised	27	15	-12	80	33	-47	50	17	-33	40	43	3	87	47	-40	89	80	-9	62	39	-23

- Kanarbiku, sookailu, kukemarja, küüvitsa summaarse katvuse vähenemine peaaegu kõigis ruutudes.
- Palja maapinna vähenemine ja nokkheina katvuse tõus endisel freesturbaväljal.
- Villpea katvuse suurenemine aladel, kus eemaldati puistu.

adapttest

Taimkate – drooniseire

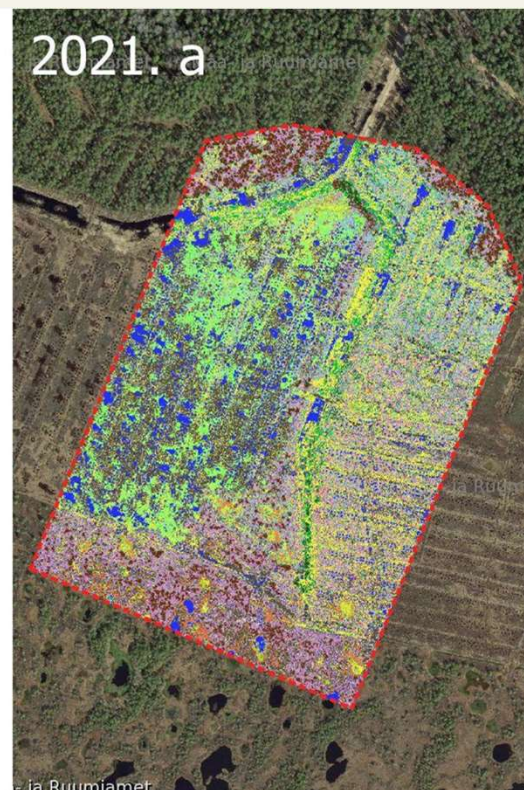

adapttest

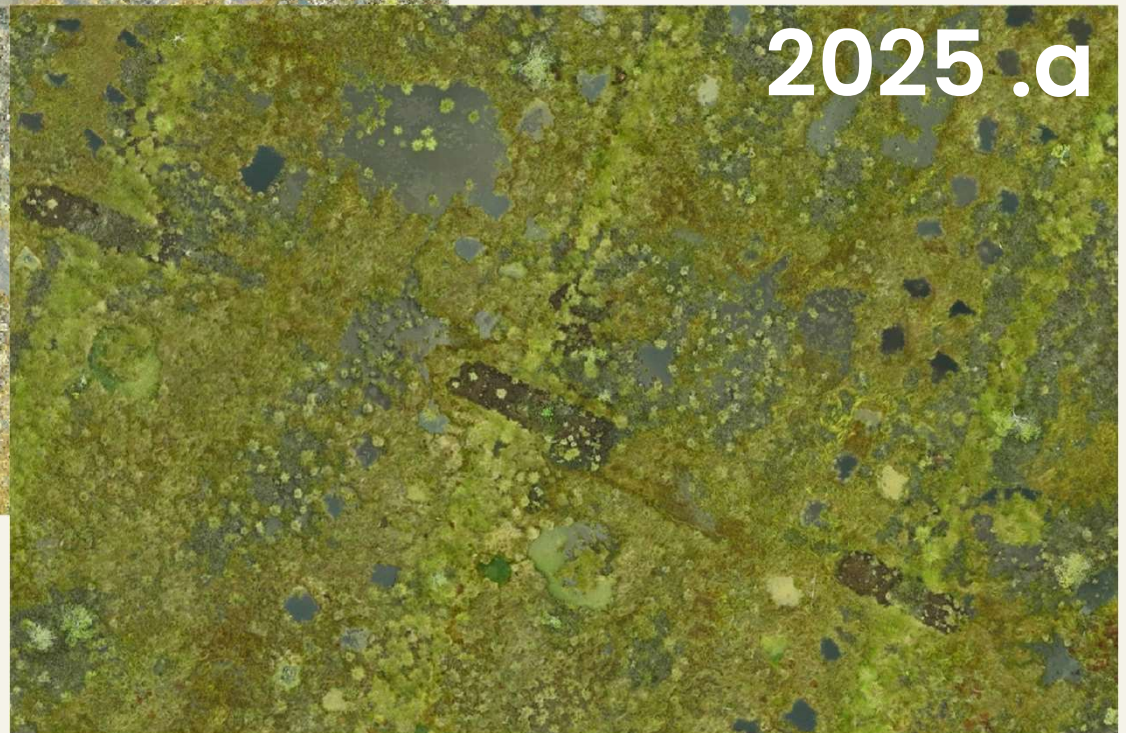
Taimestiku liigirühmad

klassifitseeritud droonifotodelt

Klass	Kirjeldus	2018%	2021%	2025%	Märkused
* 3	Mänd	5.6	5.3	7.1	Noor mänd kuivemal raiealal
* 4	Lehtpuud	0.8	0.7	1.9	Noor kask kuivemal raiealal
* 5	Vesi	0.6	7.2	1.9	Taastamisest jäänud veesilmad kasvavad kinni
* 6	Turvas	23.9	20.2	3.9	Paljas turbapind kaob
* 7	Ro+Ko turbasamblad	2.1	1.2	6.3	Turbasamblad laienevad veesilmadele
* 8	Pu+Pr turbasamblad	4.7	2.3	4.9	Turbasamblad laienevad nokkheina sees
* 10	Samblikud	11.6	0.4	<0.1	Porosamblikud kaovad
* 12	Puhmad	18.9	16.7	28.3	Kanarbik, küüvits, kukemari laienevad
* 13	Sinikas	5.2	11.5	10.7	Algselt kiirelt laienenud
* 15	Pohl	?	0.5	<0.1	
* 16	Valge nokkhein	4.6	9.9	14.7	Vallutab palja turbapinna
* 17	Tipp-villpea	13.4	17.6	17.1	Vallutab palja turbapinna
* 20	Arumaa kõrrelised	1.9	5.0	1.9	Taanduvad peale esialgset laienemist liikumisteedel
* 21	Kuivanud puu	6.7	1.6	1.3	Taastamisest jäänud oksavallid kattuvad puhmastega

Pildiseeria väljakute keskelt

adapttest

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Kahepaiksed ja kiilid

Liina Remm, Birgit Purga,
Maria Rätsep, Timo Torp,
Elin Soomets-Alver, Mihkel
Rünkla, Eliisa Pass, Riinu
Rannap, Henriette Christel

Ann Kraut

Elin Soomets-Alver

adapttest

Kahepaiksete uurimisalad

Suletud kraavid

Kontrollkraavid

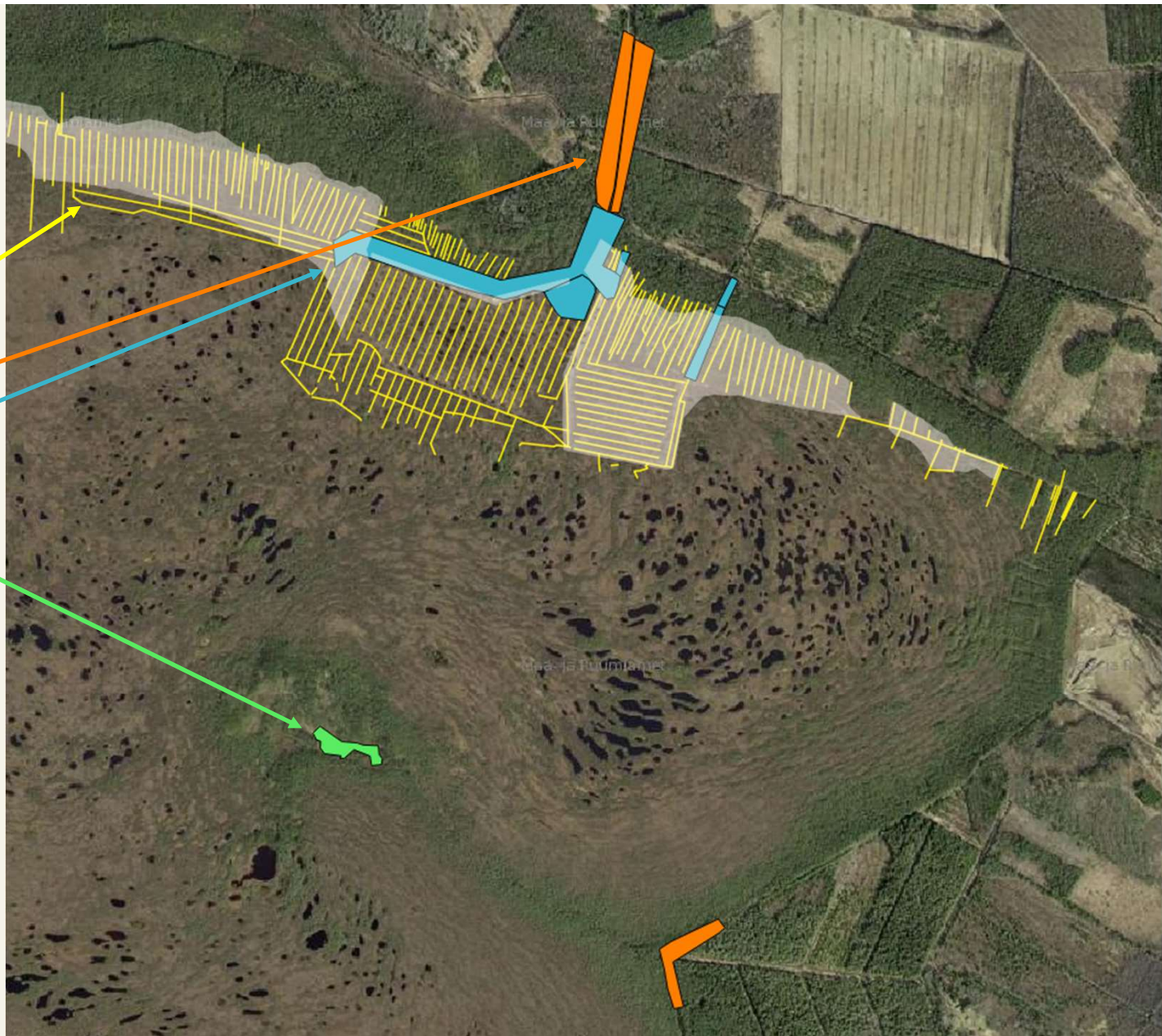
Taastamisalad

Looduslik soonik

Raieala heledalt

Elin Soomets-Alver

adapttest

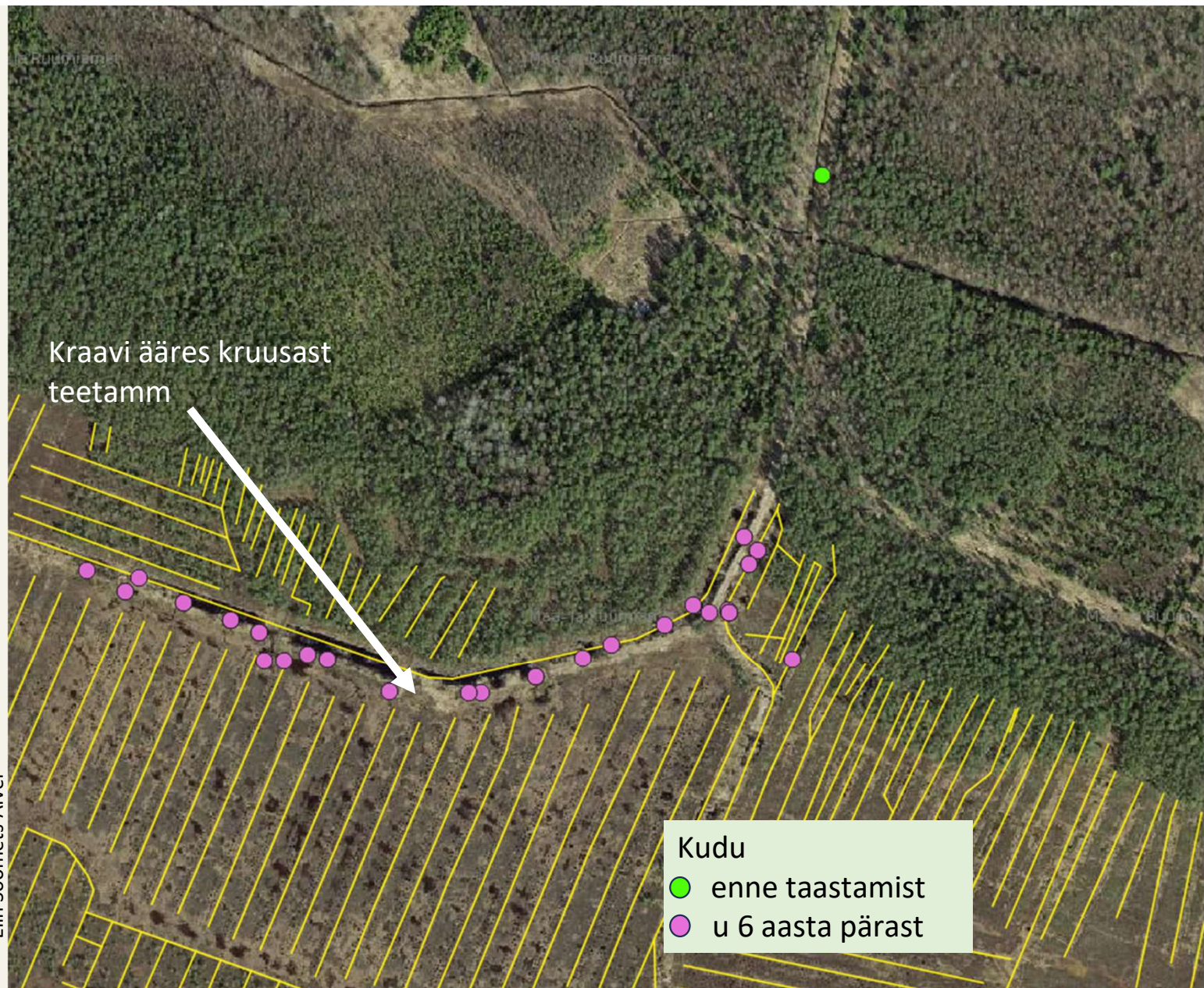
Konnakudu oli 6 a pärast taastamist rohkem kui enne taastamist

Taastamisalal on sigimiseks sobiv ainult endise tee äärsest kraavist tekkinud veekogud

rohukonna kudulaam

Elin Soomets-Alver

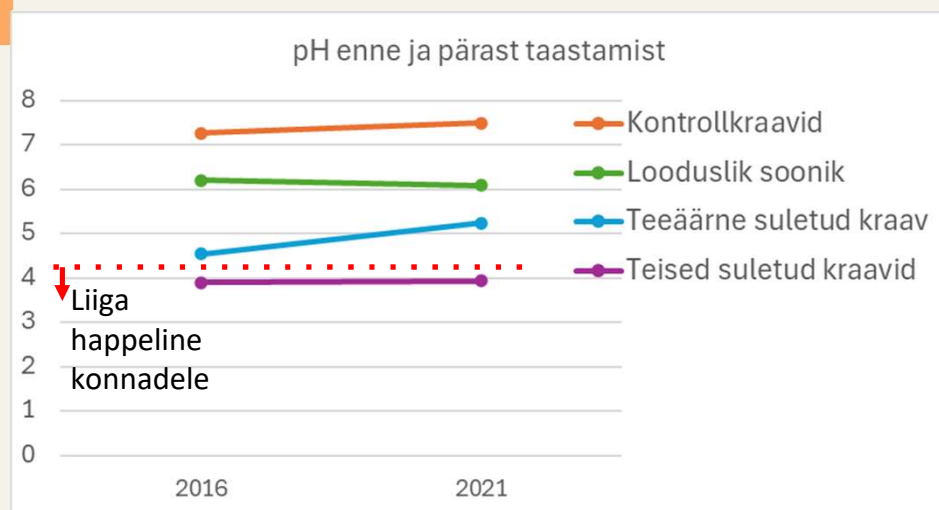

Kraavi ääres kruusast teetamm

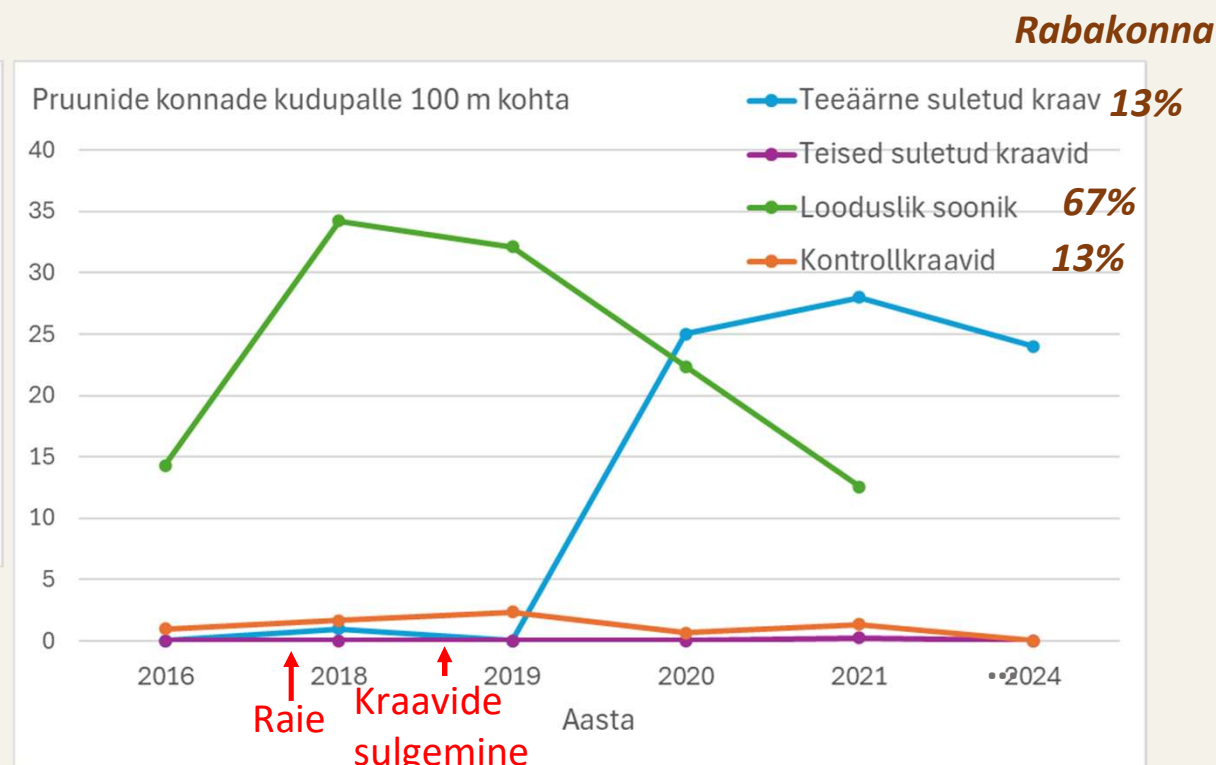
Kudu

- enne taastamist
- u 6 aasta pärast

Rabapealsed veekogud on liiga happelised

Kulleseid leidsime ainult kontrollaladelt ja teeäärsest suletud kraavist
Viimases ka h. kärnkonn, tiigikonn, tähnikvesilik

Kevadine üleujutatud ala suletud kraavi kõrval, kus peamiselt sigisid rabakonnad

Varakevadel üleujutatud, kuid suveks vaba veeta sooala, mis kahepaiksetele sigimiseks ei sobi

Sügavama veega püsiveekogud, kust lisaks pruunidele konnadele leiti ka teisi kahepaikse liike

Kiilivalmikud

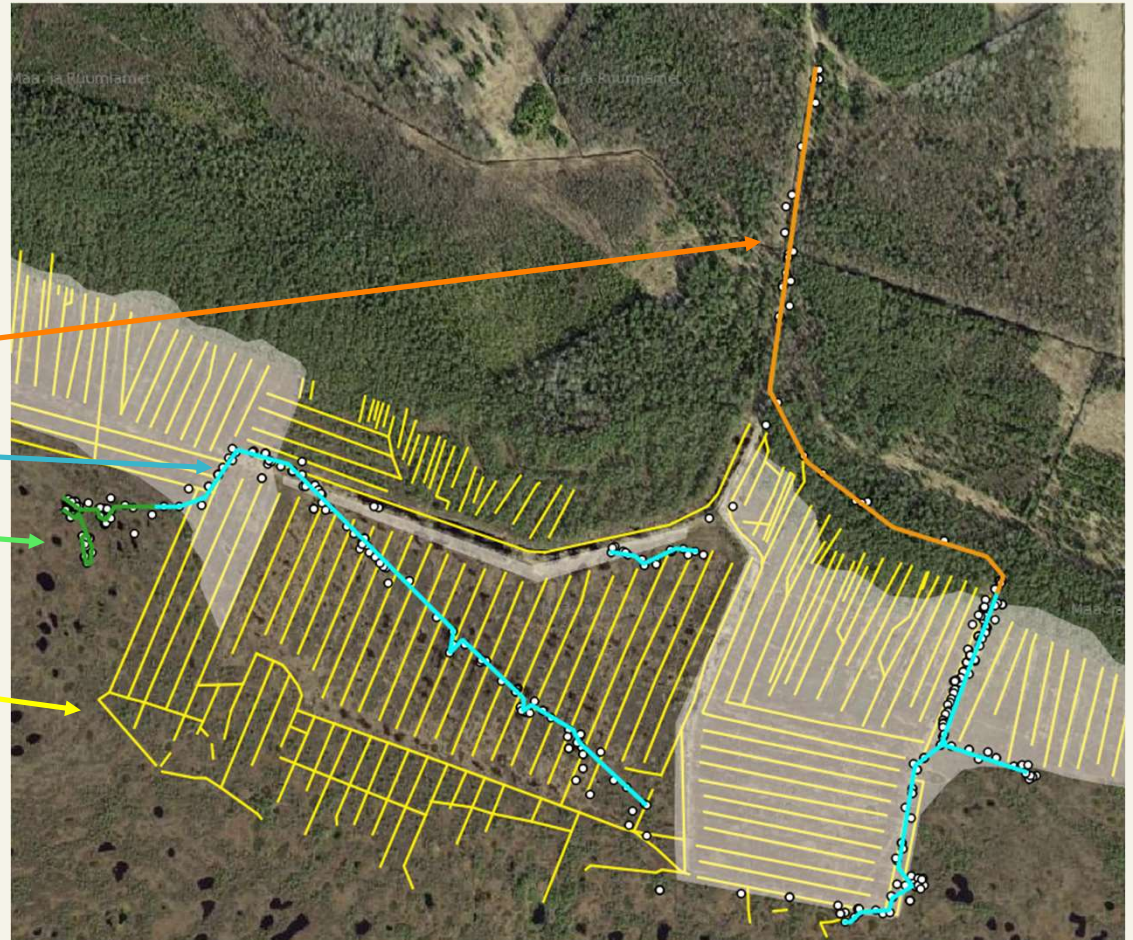
Kuivendatud kontroll

Taastamisala

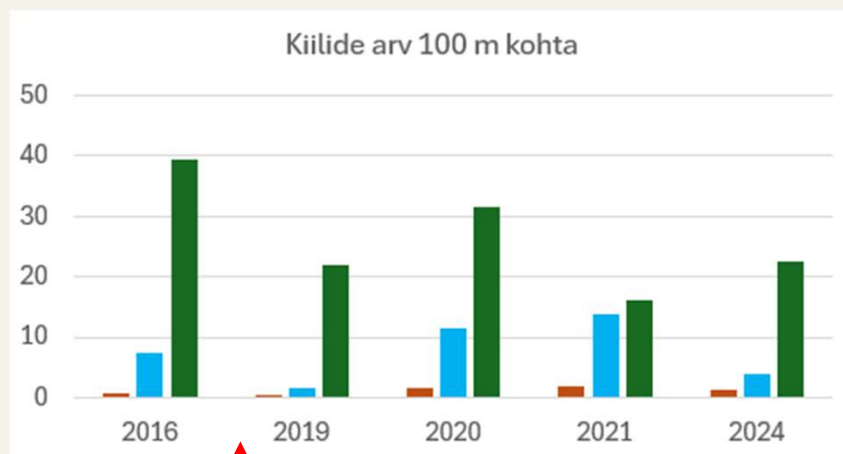
Looduslikud laukad

Raieala heledalt

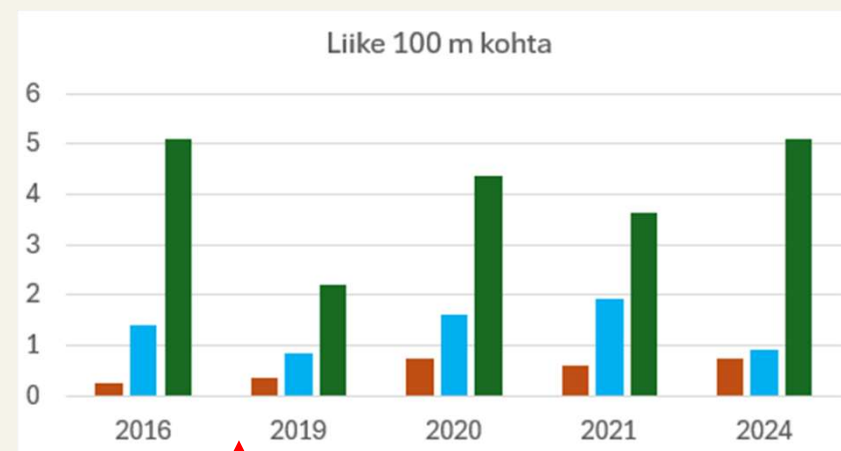
Suletud kraavid

Valmikute liigirikkuses ja arvukuses pole selget muutust

Taastamistööd

Taastamistööd

Kuivendatud Taastamisala Looduslik

adapt^{est}

Kiilikoosluse suktsessioon

KLIIMANUTIKAS EESTI

Kõige arvukam liik
seenliidrik

Kiilide arvukuse kõrgaeg,
arvukaim harilik vesikiil

Vähe kiile, enim
väikest rabakiili

Kiilifotod: Mati Martin

Enne taastamist 2016

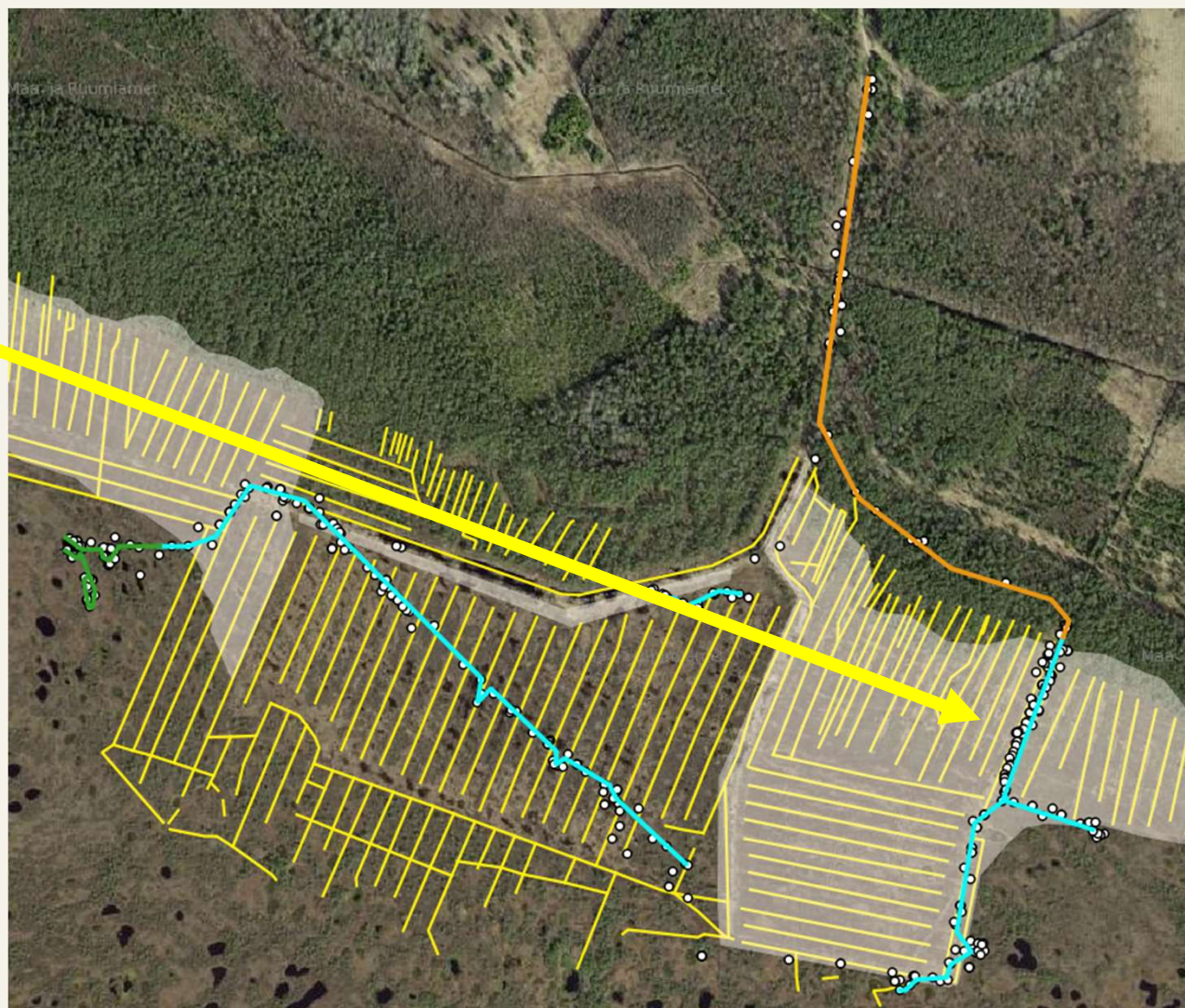
Pärast raadamist ja kraavi
paisutamist 2020

2024: üle kasvanud turbasambla
ja villpeaga

Kiilikoosluse suktsessioon

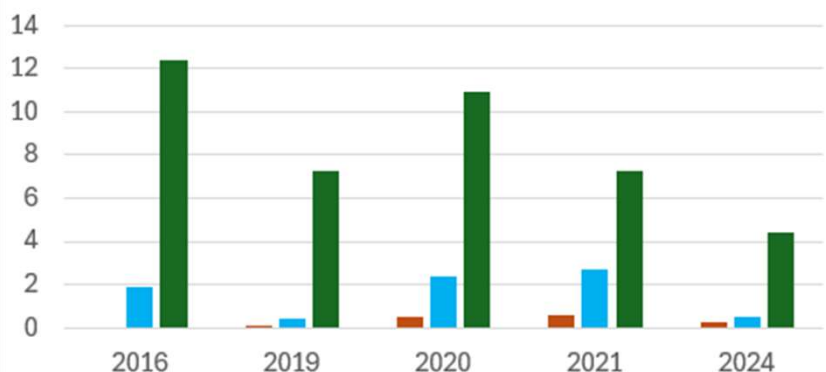

Kaitsealused ja EL ohustatud liigid

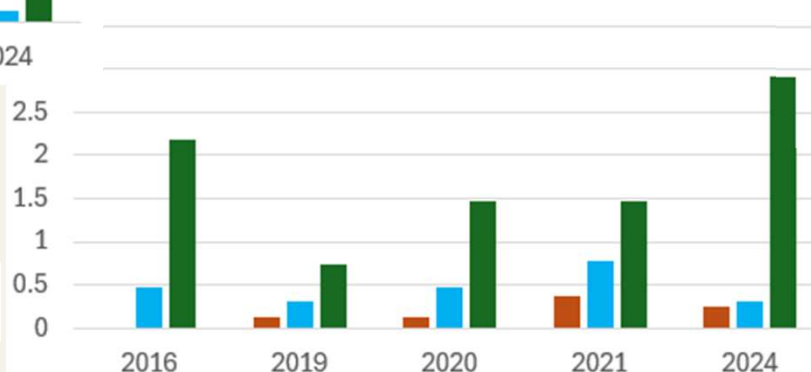
- Kaitsealuseid liike ainult looduslikul alal ja taastamisalal pärast taastamist (suur ja valgelaup-rabakiil)
- LK oluliste liikide arvukuses ja liigirikkuses selget muutust pole

LK oluliste liikide isendeid 100 m kohta

Kuivendatud Taastamisala Looduslik

LK olulisi liike 100 m kohta

For threatened dragonflies such as *Sympetrum danae* that are linked to nutrient-poor habitats, climate change is one of the main driving forces and the possibility of conserving populations through local management is limited. © Magnus Billqvist

There is a great need for an overall European action plan for the conservation of dragonflies. However, few European countries have any form of organised and systematic monitoring program which is needed to be able to follow the development of species such as *Aeshna juncea*. © Geert De Knijf

2 Euroopas EN (Knijf jt 2024) liiki ainult taastamisalalt pärast taastamist

adapttest

Kaasrahanud
Euroopa Liit

Linnustiku seire

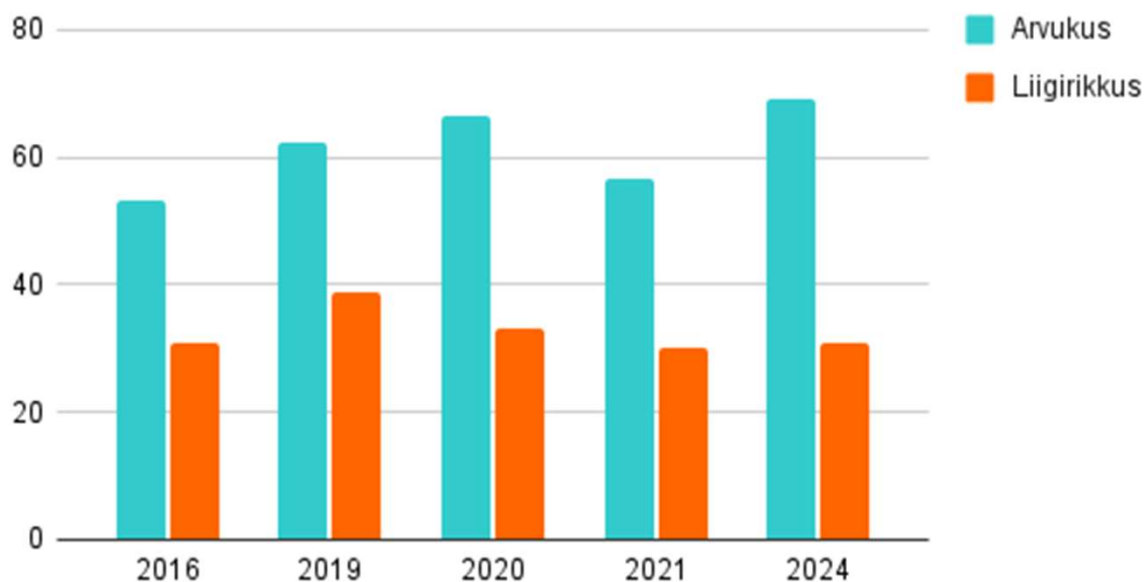

Liis Keerberg
Urmas Sellis

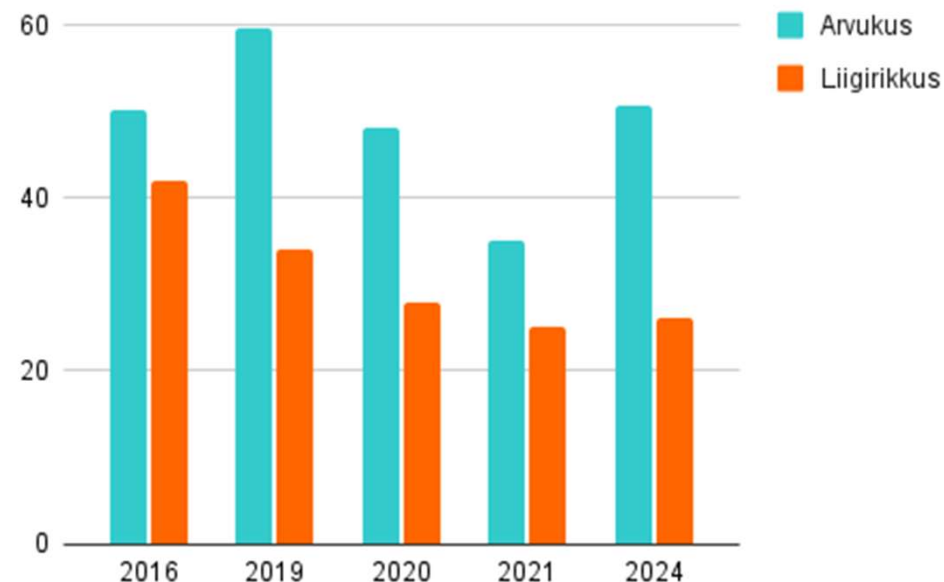

Muutused linnustiku arvukuses ja liigirikkuses

Soosaare taastamisala (seirealad 2,3) linnud

Soosaare võrdlusala (seireala 1) linnud

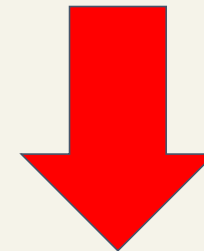

Taastamisala linnustiku arvukuse muutusi

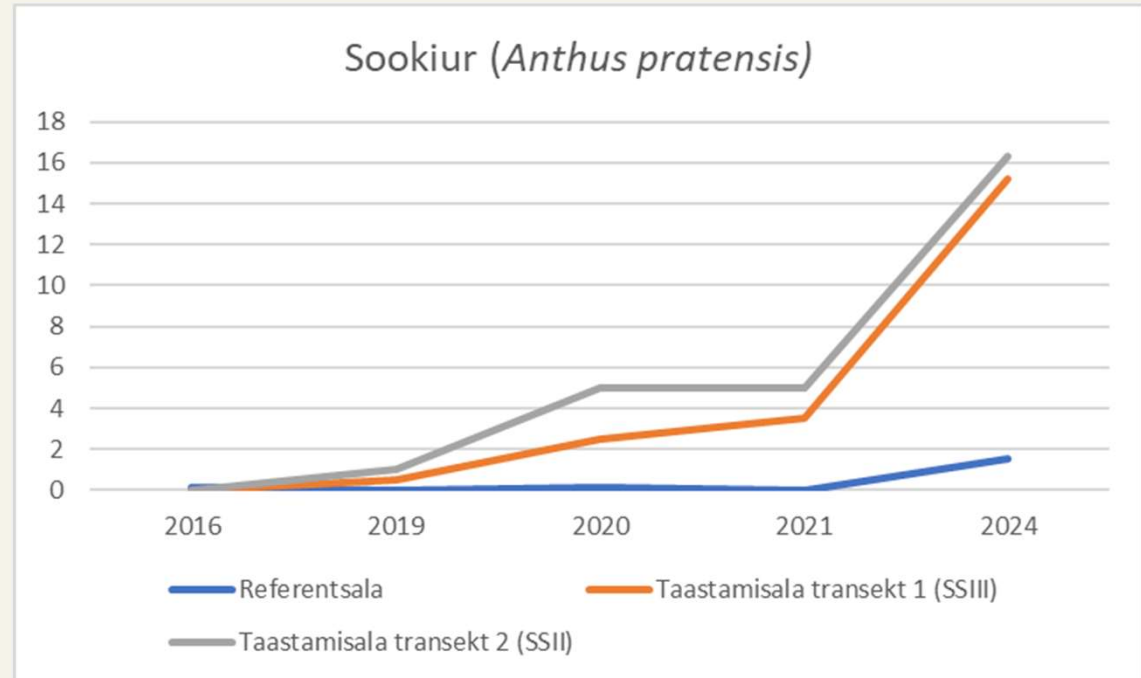
Sinikael-part, piilpart, kiivitaja, tikutaja,
metstilder, mudatilder, sookiur,
linavästrik, kadakatäks, sookurg

Metskiur (stabiilselt fluktrueeruv)

Metsvint

Indikaatorliik sookiur

adapttest

KLIIMANUTIKAS EESTI

Täna!

soo.elfond.ee
lifeadapttest.ee

